

Frivillighetsstrategi Ringerike kommune 2021-2025

Innhold

Innledning.....	1
NÆR – Kommunens verdier – Grunnlaget for frivillighetsstrategien.....	2
Definisjon av frivillighet.....	2
Bærekraftsmålene og frivillighet.....	2
Folkehelsemeldingen «helse i alt vi gjør» 2012-2030.....	2
Utfordringer og behov - funn fra kartlegging og medvirkning.....	3
Overordnede folkehelseutfordringer i Ringerike kommune.....	3
Spørreundersøkelsen «Hva er viktig for deg?».....	3
Spørreundersøkelsen Mindre ulikhet.....	3
Frivillighetens behov.....	4
Kommunens behov i samarbeid med frivilligheten.....	4
Strategi 1 – MÅL: Det skal være lett å være frivillig i Ringerike.....	5
Strategi 2 – MÅL: Det skal være lett å samarbeide med kommunen.....	6
Strategi 3 – MÅL: Det skal være lett å delta i aktiviteter i Ringerike.....	7
Oppfølging.....	8
Kilder.....	8

Innledning

Frivilligheten er en egen samfunnssektor som er en like viktig del av samfunnet vårt som offentlig og privat sektor. Samskaping mellom frivillighet og kommune er avgjørende for god samfunnsutvikling, for å løse felles utfordringer og for å skape aktive og inkluderende lokalsamfunn. Frivilligheten «bidrar med å danne fellesskap, samvær og trivsel, sosial kompetanse, stedsidentitet, demokratibygging m.m. Dette er kvaliteter og (mer)verdier som samfunnet er avhengig av for å skape nettverk i alle former, tillit og mellommenneskelige relasjoner»¹

Deltagelse i frivillig organisasjonsliv og kulturliv fremmer folkehelse gjennom blant annet engasjement, fellesskap og opplevelse av meningsfullhet. Frivillige organisasjoner gjør også en betydelig innsats i samfunnet. Eksempler kan være drivere av kultur- og idrettsaktiviteter, besøksvenner på sykehjem, ivaretagelse av kulturhistorie og kulturarv, tilrettelegging av friluftsområder samt en rekke andre tiltak.

Ringerike kommune har et mål om å øke den frivillige aktiviteten. Høy frivillig deltakelse er avgjørende for den mellommenneskelige tilliten vi har i samfunnet vårt. Deltakelse i frivillig aktivitet hindrer utenforskap, og fremmer inkludering. Gjennom organisasjonsarbeid får deltakerne opplæring

1 *Samarbeid mellom frivillige og kommuner*, s.9 Regjeringen.no

i demokrati og medvirkning. Organisasjonene er innovative ved at de avdekker behov i samfunnet og finner nye løsninger. Frivillig innsats er en helt avgjørende del av den norske beredskapsmodellen og den bidrar til å sikre kulturarven vår. Frivillighet er viktig for å sikre folkehelsen.

Frivillighetsstrategien skal gi klare mål og en felles retning for samskaping mellom frivilligheten og Ringerike kommune. Frivilligstrategien er basert på innspill fra frivilligheten og erfaringer fra samarbeidet mellom frivilligheten og ulike enheter i Ringerike kommune.

NÆR – Kommunens verdier – Grunnlaget for frivillighetsstrategien

Nær-verdiene er grunnlaget for handlingene som de ansatte i kommunen utfører.

Frivillighetsstrategien skal bidra til at kommunen samarbeider med og ivaretar frivilligheten i tråd med kommunens verdier.

Nyskapende I samarbeid med frivilligheten skal vi tilpasse tjenester, aktiviteter og tilbud slik at vi kan opprettholde, stimulere og videreutvikle frivilligheten og på den måten legge til rette for mer aktivitet for alle.

Ærlig Gjennom et kontinuerlig arbeid med dialog, forutsigbarhet og synliggjøring av tjenester, tilbud og aktiviteter skal vi styrke tilliten mellom kommunal og frivillig sektor.

Respektfull Vi skal anerkjenne frivillighetens merverdi. Vi skal møte frivilligheten og innbyggerne med respekt, tydelige avtaler og rolleavklaring.

Definisjon av frivillighet

Ifølge Frivillighet Norge er en frivillig organisasjon en sammenslutning av personer eller virksomheter som driver virksomhet på ikke-fortjenestebasert og ikke- offentlig basis, jf. Frivillighetsregisterloven §3 og §4. En frivillig organisasjon baserer en vesentlig del av driften på medlemskontingenter, gaver, innsamlede midler og/eller frivillig arbeidsinnsats. En frivillig organisasjon kan være forening, lag, stiftelse, ideelt aksjeselskap, forbund, nettverk eller en paraplyorganisasjon som driver sin virksomhet til det beste for fellesskapet. Frivillighet omfatter også enkeltpersoners og gruppers engasjement utenfor det organiserte.

Bærekraftsmålene og frivillighet

Frivillighet bidrar til flere helsefremmende aktiviteter i lokalsamfunnet vårt. Deltagelse i frivillighet og organisasjonsliv bidrar til sosial utjevning og økt samfunnsdeltagelse. Deltagelse i frivillig aktivitet kan bidra til økt mestring, sosialt nettverk og deltagelse i utdanning og arbeid. Økonomi er en av barrierene for deltagelse i samfunnet. Generelt vil det å sikre alle innbyggers mulighet til deltagelse i frivillige organisasjoner, lag og foreninger være med på å bidra til utjevning av sosiale forskjeller.

Folkehelsemeldingen «helse i alt vi gjør» 2012-2030

Ringerike kommune har vedtatt en egen Folkehelsemelding 2012-2030 «Helse i alt vi gjør».

Fokus på gode levekår og utjevning av helseforskjeller anses som viktig i kommunens folkehelsearbeid, og vektlegges tungt i Folkehelsemeldingen. Folkehelsemeldingen har tre visjoner: «Best for barn», «Aktivitet for alle» og «Folkehelsekommunen».

Ringerike vil fram mot 2030 spesielt tilstrebe å påvirke faktorer som kan høyne befolkningens levekår.

Utfordringer og behov - funn fra kartlegging og medvirkning

Frivillighetsstrategien er basert på flere spørreundersøkelser, kartlegging av lokale helseutfordringer, henvendelser fra frivilligheten og dialogmøte med frivilligheten. Funnene viser relevante utfordringer i lokalsamfunnet, frivillighetens betydning for lokalsamfunnet i Ringerike og frivillighetens behov.

Overordnede folkehelseutfordringer i Ringerike kommune

I Ringerike kommune er det lavt utdannings- og inntektsnivå, høy andel unge uføre- og arbeidsledige, samt en relativt høy grad av sykkelighet i befolkningen sammenliknet med landsgjennomsnittet. Helseutfordringene omfatter fysisk og psykisk helse, noe som kan føre til sosiale og økonomiske belastninger på individnivå og samfunnsnivå. Ringerike har en høy andel lavinntektsfamilier og 646 barn bor i familier med vedvarende lavinntekt. 943 barn bor også i husholdninger med en enslig forsørger. I likhet med resten av landet er det få barn og unge som oppfyller Helsedirektoratets anbefaling om fysisk aktivitet, og vi ligger noe over gjennomsnittet på barn og ungdom som har daglig skjermtid på mer enn 4 timer utenom skolearbeid. Ungdom i Ringerike etterlyser også sosiale møteplasser og et bedre kulturtilbud (Ungdata, 2017 og 2020).

Spørreundersøkelsen «Hva er viktig for deg?»

Det ble utarbeidet en spørreundersøkelse i samarbeid mellom kommuneplanens samfunnsdel, arealstrategien, velferdsteknologiprojektet, behovs- og strukturutredningen i helse og prosjekt Leve hele livet. Undersøkelsen var digital og det kom inn 249 svar. Sammenlignet med befolkningsfordelingen i Ringerike var det god representasjon i de fleste aldersklasser, men noe lavere representasjon i de lavere aldersgruppene. For innbyggere på 55+ år er følgende resultater relevant for denne strategien.

Generelt – Når det gjelder hva en kan gjøre selv for å bo hjemme lengst mulig var det viktigste å holde seg fysisk aktiv ved å for eksempel melde seg som frivillig.

God hverdag i Ringerike – De viktigste momentene for å trives og ha en god hverdag i Ringerike ble svart som følger; god tilgang til transport og gode turstier, sosialt fellesskap, rikt kulturliv, gode nabolag, levende sentrum, fellesskap, respekt og åpenhet. Å få hjelp fra kommunen når en trenger det, korte ventelister ble også nevnt.

Fysisk aktiv – De aller fleste går tur i nærområdet sitt, og for å bli mer fysisk aktiv er det tre momenter som er viktige; flere gang- og sykkelveier, flere opparbeidede turstier og bedre belysning.

Sosialt aktiv – Det er mange som melder at de er sosialt aktive og har et sosialt engasjement. Dette er noen av innspillene som tas med videre; Fora eller møtetrenerer hvor en kan få informasjon eller være delaktig i utviklingen/diskusjonene, Flere arrangementer på dagtid med god tilgjengelighet og tilrettelegging, og ønske om felles møteplass i nærheten

Spørreundersøkelsen Mindre ulikhet

I forbindelse med arbeidet med samfunnsdelen til kommuneplan ble det utarbeidet en spørreundersøkelse som skulle kartlegge hvordan kommunen i samarbeid med andre kan bidra til å redusere ulikhet i Ringerikssamfunnet. Nedenfor viser vi relevante funn fra spørreundersøkelsen.

- **Ensomhet** - 31% av respondentene svarte «nei» eller «delvis» på om de har et sosialt nettverk som gjør at de føler tilhørighet med andre og ikke føler seg ensomme. Av disse svarer 18% at dårlig økonomi hindrer dem i å delta på organiserte aktiviteter eller annet sosialt som koster penger. 28% oppgir at grunnen til ensomheten er at de mangler familie, 31% sier at de som innflyttere har vanskeligheter med å få seg venner og 48% oppgir at de har utfordringer med sosiale situasjoner.
- **Sosiale møteplasser** – 54% av respondentene oppga skolen eller arbeidsplassen som viktige sosiale møteplasser. Kulturtilbud var viktig for 46% av respondentenes sosiale liv og for 35% av respondentene var fritidsaktiviteter en viktig sosial arena.

- **Tiltak for mer aktivitet** – For 53% av respondentene er tilgang på fritidsaktiviteter som fokuserer på glede og sosialt samvær viktig tiltak for mer aktivitet. Andre tiltak er tilbud om fritidsaktiviteter på skolen etter skoletid (34%), fritidsaktiviteter med ingen eller lav kostnad er viktig for 33% av respondentene og mer informasjon om fritidsaktiviteter (23%) oppgis som tiltak som kan legges til rette for at respondentenes barn kan delta på fritidsaktiviteter. Friluftsliv, idrett- og kulturaktiviteter utpeker seg som relevante fritidsaktiviteter for respondentene og respondentenes barn.

Frivillighetens behov

Høsten 2020 besvarte frivilligheten en spørreundersøkelse som skulle kartlegge hvilke behov og utfordringer frivilligheten møter lokalt., forutsigbare rammebetingelser, fast kontaktperson og fast møtepunkt i kommunen og avtaler for faste oppdrag, er essensielt. Behovet for markedsføring og kontakt med de frivillige organisasjonenes

Utfordringer frivillige organisasjoner har pekt på som grunnleggende for å kunne opprettholde og utvikle sine aktiviteter:

- **Økonomi** – kostnader knyttet til aktivitet og leie av lokaler og anlegg er utfordrende. Frivilligheten ønsker støtteordninger med enkle søknads- og rapporteringsprosesser, samt veiledning i dette. Frivilligheten ønsker forutsigbare rammebetingelser og bedre oversikt over relevante støtteordninger.
- **Rekruttere og beholde medlemmer** – Frivilligheten melder om at det er utfordrende å rekruttere og beholde både medlemmer, frivillige og styremedlemmer over tid. Dette gjelder spesielt rekruttering av barn og unge.
- **Synlighet** – Frivillige lag og foreninger melder om et stort behov for en arena for markedsføring og synliggjøring av aktiviteter, arrangementer og tilbud.
- **Samarbeid og samspill** – Frivillige organisasjoner ønsker å samarbeide både med kommunen og samarbeid mellom organisasjonene, men gir tilbakemelding om at de mangler samhandlingsarenaer og fora. Flere typer samarbeid ønskes, som for eksempel ressursdeling og kompetansedeling. Frivilligheten ønsker rådgivning om vedlikehold av lokaler, støtteordninger og informasjon om hvordan man kan få flere i aktivitet. Det er også ønskelig at kulturenheten er tilstede på kulturarrangementer.
- **Lokaler og arenaer for frivillig aktivitet** – De fleste respondentene ga uttrykk for at lokaler og arenaer tilrettelagt for aktivitet er et viktig premiss for frivilligheten. Mangel på egnede lokaler til overkommelige priser, hemmer den frivillige aktiviteten. Frivilligheten har behov for lokaler som er tilrettelagt for forskjellige typer aktivitet, møtevirksomhet og planlegging av frivillig aktivitet, og gir tilbakemelding om at tilgang på egnede lokaler kan bidra til mer frivillighet i kommunen.
- **Fritidsaktiviteter for barn og unge** – Svært mange tilbakemeldinger handler om at det er utfordrende å nå ut med tilbud til barn og unge som ikke selv oppsøker lagene/klubbene/foreningene. Det etterlyses også informasjon om hvordan man kan inkludere familier med dårlig betalingsevne.

Kommunens behov i samarbeid med frivilligheten

God samskaping og samhandling mellom frivilligheten og kommunen er avgjørende for god samfunnsutvikling, for å løse felles utfordringer og for å skape aktive og inkluderende lokalsamfunn. Kommunen har ulike behov for å få bedre samhandling med frivilligheten.

- **Oversikt over ledige egnede lokaler for frivillige aktiviteter.** Mange av de ansatte som samhandler med frivillige ønsker å kunne imøtekomme behovet for lokaler. Samtidig er det et stort behov for rutiner for utlån av lokaler som omhandler blant annet renhold, nøkler, slitasje, låsing av vinduer og dører, og som ivaretar personvern hensyn.

- **Oversikt over aktiviteter, arrangementer og tilbud.** Flere ansatte opplever at det er utfordrende å skaffe seg oversikt over hvilke fritidstilbud som finnes. For å kunne videreformidle relevante tilbud til ulike målgrupper er det et stort behov for en oversikt over hvilke arrangementer, aktiviteter og tilbud vi har i kommunen.
- **Bedre samarbeid internt** Mange tjenester og sektorer samarbeider og samhandler med frivilligheten, uten å dele erfaringer og kompetanse. Bedre samarbeid internt kan bidra til mer effektivisering innad i kommunen, og bedre tilrettelegging for frivilligheten.
- **Økt samarbeid.** Kommunen ønsker mer samarbeid mellom de ulike kommunale sektorene og frivilligheten.

Mål og strategier

Det overordnede målet er at Ringerike kommune bidrar til økt livskvalitet for innbyggerne i kommunen ved å tilrettelegge for og samarbeide med en sterk og aktiv frivillighet. Strategiene viser delmål og hvordan vi skal nå målene gjennom tiltak.

Strategi 1 – MÅL: Det skal være lett å være frivillig i Ringerike

Kommunen skal tilrettelegge for at frivilligheten kan fokusere på sin aktivitet og mindre på administrering og koordinering. Tilretteleggingen krever mer dialog for at den skal være hensiktsmessig, men kan gi positive ringvirkninger for mer enn «bare» frivilligheten.

Infrastruktur, kommunikasjon og kompetanse

Delmål: Kommunen ivaretar og stimulerer gode kommunikasjonsplattformer, god infrastruktur og kompetanse til frivilligheten.

Kommunen skal:

- bidra til kompetanseheving, gi god veiledning og/eller henvise til riktig person internt
- forenkle søknadsprosesser til kommunale støtteordninger
- gi økonomiske bidrag til organisasjonens drift eller til bestemte arrangement eller prosjekter i tråd med til enhver tid gjeldene retningslinjer for tilskudd i kommunen
- stille kommunale lokaler, parker og andre anlegg til disposisjon for frivillige organisasjoner der det ikke hindrer ordinær drift
- stimulere frivillig aktivitet gjennom å opprette Frivillighetens hus
- drifte digital bookingløsning for enkel oversikt og booking av kommunens tilgjengelige lokaler
- opprette en oversikt over frivillige organisasjoner, aktiviteter og tilbud slik at det er enkelt å navigere seg frem ved ønske om deltagelse, ønske om samarbeid eller ved behov for støtte/hjelp innenfor det frivillige feltet

Merverdi og anerkjennelse

Delmål: Kommunen anerkjenner merverdien av samarbeidet med frivilligheten

Frivillige som er, eller blir gjort, bevisste på betydningen av deres arbeid opplever en større tilfredshet ved det frivillige arbeidet, og relasjonen til kommunen.

Kommunen skal

- gi årlig oppmerksomhet til samarbeidspartnere
- Dele ut «ildsjel pris»
- Arrangere Frivillighetens dag for å hedre og fremme mangfoldig frivillig arbeid og aktivitet

Strategi 2 – MÅL: Det skal være lett å samarbeide med kommunen

Kommunen skal være tilrettelegger, støttespiller og partner for frivillig sektor. Samspill mellom kommunen og de frivillige lag og organisasjoner forgår på flere av de kommunale ansvarsområdene, men omfang, formalisering og typer av samspill er varierende ut fra ansvarsområde/felt, lovregulering, kommunalt ansvar, nasjonale føringer, etablerte tradisjoner og kultur for samspill med frivillige aktører – og størrelse på den samarbeidende frivillig organisasjon.

Selv om det frivillige feltet er rikt på ressurser er det viktig at kommunen ser på det frivillige arbeidet som et supplement, og ikke en erstatning for offentlig velferdsproduksjon. Frivilligheten lever av lyst og dør av tvang. Tidlig og tydelig forventningsavklaring, ansvars- og rollefordeling bør være godt definert i prinsippene for samarbeid. Kommunen må være bevisst på frivillighetens rolle i de profesjonelle tjenestene, tilrettelegge for og anerkjenne frivillig initiativ. Det er viktig at både kommunen og det frivillige feltet er klar over forskjellen mellom frivillig arbeid og lønnet arbeid. Fokuset bør derfor være på hvordan kommunal og frivillig sektor kan samarbeide best mulig om felles mål, ikke på hvilke oppgaver frivilligheten kan gjøre for å lette arbeidet til kommunen.

Kultur for samhandling

Delmål: Kommunen sørger for god forankring av frivillighetsstrategien internt i kommunen

Kommunen skal

- ha et systematisk og koordinert samarbeid med frivillige og lokale lag og foreninger.
- forankre frivillighetsstrategiens verdier og ha en sammenfallende og imøtekomende kultur innad i organisasjonen
- ha bevissthet rundt rollefordeling og ansvarsfordeling i samarbeid med frivilligheten
- utarbeide informasjon til kvalitetssystemet som fremmer kompetanse om samhandling og ivaretagelse av frivilligheten
- ansette frivilligkoordinator i full stilling for ivareta målene i strategien
- ha frivilligkontakter på alle tjenestesteder/institusjoner med faste møteplasser og dialogmøter internt på tvers av sektorer
- ha tverrsektorielt samarbeid om møteplasser og aktiviteter som muliggjør blant annet møter mellom generasjoner og ulike grupper i samfunnet

Medvirkning

Delmål: Kommunen sørger for at frivillige organisasjoner gis mulighet til medvirkning på relevante områder (nybygg, arenautvikling, friluftsområder, funksjon, aktivitet/prosjekt rettet mot spesifikke grupper etc.) i deres kjerneområde/nærmiljø.

Dette gjennomføres ved at kommunen

- sikrer frivillig sektors interesser gjennom høringsprosesser. Gir frivillig sektor lettere tilgang til direkte informasjon og sikrer god informasjonsflyt til og fra de ulike rådene i kommunene
- i samarbeid med frivilligheten, arrangerer årlige dialogmøter med relevante temaer
- er oppmerksom på at også mindre organisasjoner har behov og ønsker for utvikling og tilpasninger for sin organisasjon eller nærmiljø

Uformelle og formelle avtaler

Delmål: kommunen inngår skriftlige avtaler som legger føringer for felles forståelse og forventninger til god samhandling i partnerskapet ved større økonomiske eller ressursmessige forpliktelser.

Kommunen skal

- Lage en rutine for hvordan skriftlige avtaler inngås og hva avtalene skal inneholde. Dette gjelder i tilfeller der kommunen, sammen med frivilligheten, beveger seg inn på felt hvor:
 - nasjonale lover, regler eller føringer ligger til grunn
 - personvern problematikk spiller inn
 - større økonomiske- eller andre ressursmessige forpliktelser er involvert
- I tilfeller der frivillig arbeid oppstår nærmest ved en tilfeldighet og gjerne i en spesifikk enhet/avdeling/institusjon, kan uformelle samarbeid være hensiktsmessig. Kravet til formelle partnerskap og avtaler, er ikke absolutt og skal ikke hemme aktiviteten.

Strategi 3 – MÅL: Det skal være lett å delta i aktiviteter i Ringerike

Gjennom fritidsaktiviteter kan man få økt mestringsfølelse, økt evne til konflikthåndtering, økt forståelse for ansvar, økte muligheter for medvirkning og økt følelse av tilhørighet. Å ha et velfungerende sosialt nettverk av personer man kan snakke med og kan spørre om råd og hjelp fra, er dokumentert å gi et godt utgangspunkt for å håndtere utfordringer i livet. Sosiale nettverk bygges på mange arenaer, blant annet i fritidsaktiviteter. For å kunne delta på aktiviteter, velge mellom aktiviteter, informere om relevante aktiviteter og gi støtte til ulike aktiviteter er det nødvendig å ha oversikt over hvilke tilbud som finnes. En oversikt over ulike tilbud og aktiviteter er viktig for å gjøre det lett å være aktiv.

Tilgjengelige aktiviteter for alle

Delmål: Ringerike kommune synliggjør, formidler og legger til rette for tilbud, organiserte og uorganiserte aktiviteter for innbyggerne

Dette gjøres ved at kommunen:

- er en aktiv samarbeidspartner for frivillige organisasjoner
- legger til rette for et allsidig tilbud for ulike grupper i samarbeid med frivilligheten for å hindre utenforskap og ivareta mangfoldet i kommunen
- ser på muligheter for utvidet utstysordning
- har en åpen og tilgjengelig oversikt over hvilke tilbud og aktiviteter som finnes i kommunen. En slik oversikt bør inneholde:
 - Informasjon om aktivitetens innhold
 - Informasjon om aktivitetens målgruppe
 - Informasjon om tid, sted og hyppighet
 - Kontaktinformasjon
 - Informasjon om kostnad
 - Informasjon om krav til utstyr
 - Informasjon om mulighet til tilpasning til ulike funksjonsnivåer
 - Informasjon om krav til dugnadsinnsats og lignende

Barn og aktivitet

Fritidserklæringen presiserer at alle barn, uavhengig av foreldrenes sosiale og økonomiske situasjon, skal ha mulighet til å delta jevnlig i minste én organisert fritidsaktivitet. Den bygger på artikkel 31 i FNs barnekonvensjon, som sier at alle barn har rett til fritid og lek, og til å delta i kunst og kulturliv. Ved å jobbe sammen på tvers av fag og sektorer, kan vi fellesskap sikre at alle barn får oppfylt sin rett til lek og fritid.

Delmål: Ringerike kommune tilrettelegger for og bidrar til at alle barn og unge har tilgang på fritidsaktiviteter

Det legges til rette for:

- gratis leie av hallflater for alle under 19 år
- fysisk aktivitet for alle uavhengig av sosioøkonomisk bakgrunn, funksjonsnivå, etnisitet og annet
- organiserte aktiviteter i SFO i samarbeid med kulturskole, lokale lag og foreninger
- arenaer for organisert sosial og fysisk aktivitet i barnas eget nærmiljø
- arenaer og møteplasser for uorganisert sosial og fysisk aktivitet i barnas eget nærmiljø
- innføring av kompensasjonsordning for lag/foreninger som dekker opp for manglende innbetaling for medlemsavgift, turer eller utstyr som trengs for å holde barn fra familier med dårlig betalingsevne i aktivitet

Aktivitet for eldre

Samfunnet står i årene som kommer ovenfor store utfordringer på helse og omsorgsfeltet. Høyere levealder, en større andel eldre i befolkningen, endringer i sykdomsbildet og nye brukergrupper stiller statlige myndigheter, kommuner og frivillig sektor ovenfor nye behov og forventninger. Frivillig aktivitet og eldre handler både om å bidra til at eldre får en god alderdom og at seniorer i seg selv kan være en ressurs i samfunnet. Å være frivillig som senior gjør deg aktiv, gir livskvalitet, sosialt nettverk og en følelse av å være nyttig.

Delmål: Ringerike kommune legger til rette for aktivitet for eldre

Dette gjennomføres ved at kommunen

- legger til rette for sosiale møteplasser for eldre voksne, godt fordelt på alle bydeler og tettsteder
- legger til rette for ulike fysiske aktivitetstilbud for eldre voksne, godt fordelt på alle bydeler og tettsteder
- har et bærekraftig, systematisk og koordinert samarbeid med møteplasser og arenaer for eldre voksne, og benytte eldre voksne som en ressurs for å opprettholde og videreutvikle disse

Oppfølging

Frivillighetsstrategien rulleres hvert fjerde år. Arbeidet gjennomføres av nettverket av frivilligkontakter og frivilligkoordinator. Dialog med frivilligheten er viktig for å sikre at frivillighetsstrategien er relevant.

Kilder

Kulturloven <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2007-06-29-89>

Nasjonal strategi for frivillig arbeid på helse- og omsorgsfeltet, Helse og omsorgsdepartementet

[Folkehelsemeldingen "Helse i alt vi gjør" 2012-2030](#)

Menneskerettsloven, Del 1, artikkel 31. https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1999-05-21-30/KAPITTEL_8#KAPITTEL_8

Frivillighetserklæringen:

<https://www.regjeringen.no/contentassets/99f8110d39674f3494ec9668be846c09/frivillighetserklaeringe-n-hefte.pdf> -